

28.05.21
Side 1 af 6

Erfaringer med Coronapas i fitnessbranchen

Notat

Dansk Fitness & Helse
Organisation (DFHO)

Børsen DK-1217 København K
www.dfho.dk

Morten Brustad
Branchedirektør
mob@dfho.dk
Tlf: 20 88 32 47

Den 22. marts 2021 indgik Regeringen en bred politisk aftale om en genåbningsplan for Danmark, hvor en række af de indendørs træningsfaciliteter – herunder fitnesscentre – kunne genåbne den 6. maj under specifikke restriktioner og med indførelse af krav om Coronapas. Den 17. maj 2021 blev der ligeledes indgået ”Aftale om udmøntningen af den yderligere genåbning pr. 21. maj 2021”, hvor der bl.a. indføres en differentiering mellem foreningsidræt og idræt dyrket i privat regi, ligesom det aftales, at der skal udarbejdes en plan for udfasningen af Coronapasset. Det er positivt, at der allerede i juni vil blive fastsat en plan for udfasningen af de midlertidige restriktioner – herunder Coronapasset.

I nærværende notat beskrives problemstillinger forbundet med indførelsen af og kontrollen med Coronapas for branchen. DFHO har indhentet foreløbige erfaringer fra medlemmerne i forhold til, hvilken økonomisk, administrativ og sundhedsmæssig betydning indførelsen af Coronapas har haft. Erfaringerne beskrives i notatet, ligesom der fremsættes konkrete anbefalinger til løsningsmodeller, som kan indgå i en kommende udfasningsplan.

Indhold

1.	Baggrund.....	2
2.	Konsekvenser af og erfaringer med indførelsen af Coronapas i fitnesscentre	2
2.1.	De øvrige restriktioner begrænsede smitten effektivt – Coronapas er unødvendigt	2
2.2.	Økonomiske og administrative konsekvenser ved indførelse af Coronapas.....	3
2.3.	Sundhedsmæssige konsekvenser – flere risikerer ikke at komme tilbage i de sunde træningsvaner.....	3
3.	Forskelsbehandling af idrætsaktører i ansvar og kontrolkrav med Coronapas.....	4
4.	Sammenfatning af erfaringer.....	5
5.	DFHOs anbefalinger	5
5.1.	I forhold til regelforenkling anbefales:	6
5.2.	I forhold til udfasning anbefales:	6
5.3.	I forhold til ansvaret for kontrol af Coronapas anbefales:	6

1. Baggrund

Aftalen om udmøntningen af genåbningen pr. 21. maj (af 17. maj 2021) indebærer bl.a., at der indføres en differentiering mellem privatidrætten (som bl.a. fitnesscentre) og foreningsidrætten i forhold til, hvilke retningslinjer og kontrolkrav, der gøres gældende for idrætsaktørernes håndtering af Coronapas. Aftalen betyder således, at der stilles krav om fast bemanning og kontrol af Coronapas i privatdrevne idrætsfaciliteter så som fitnesscentre, mens foreningsaktører alene forpligtes til at gennemføre én daglig stikprøvekontrol. Tilsvarende pålægges såvel kontrolansvaret som det strafferetlige ansvar for overholdelse af kravet om gyldigt Coronapas erhvervsaktørerne og dermed idrætsaktørerne frem for borgerne/brugerne.

Aftalen indebærer herudover, at der i juni 2021 på baggrund af erfaringer med anvendelse af Coronapasset, skal udarbejdes en plan for udfasningen af Coronapasset begyndende primo juni. Der er således politisk enighed om, at: "Der igangsættes en gennemgang af de områder, hvor der i dag er krav om Coronapas med udgangspunkt i de tre følgende bærende hensyn; 1) hensynet til smitterisici, 2) de givne aktiviteters medvirken til hyppig testning samt 3) praktiske og logistiske hensyn".

DFHO har i den forbindelse indsamlet erfaringer fra medlemsfitnesscentre ud fra de tre af aftalen nævnte hensyn.

2. Konsekvenser af og erfaringer med indførelsen af Coronapas i fitnesscentre

Erfaringerne med indførelsen af og kontrollen med et Coronapas for at bruge fitnesscentre har vist sig at have såvel omkostningsmæssige som administrative konsekvenser for branchen. Samtidig peger de nuværende erfaringer på, at en langvarig fortsættelse af kravet om Coronapas også kan få konsekvenser for danskernes tilbagevenden til motionsvanerne og dermed for den generelle sundhed og trivsel.

2.1. De øvrige restriktioner begrænsede smitten effektivt – Coronapas er unødvendigt

De seneste to største undersøgelser af smittespredningen – herunder fra Nordsjællands Hospital blandt 90.000 borgere – konkluderer, at smitten primært sker blandt venner, i familien og mellem kollegaer, og derfor i meget ringe grad i fitnesscentre, på restauranter, under indkøb eller i offentlig transport. Det bekræftes også af de undersøgelser, der er gennemført i fitnessbranchen, hvor de tidligere restriktioner viste sig effektive til at forhindre smitteudbrud i fitnesscentre. Samtidig svarer brugerne, at de i høj grad oplevede, at de gældende restriktioner blev overholdt i fitnesscentre, og ca. 80% svarer, at de følte sig trygge ved at træne i deres fitnesscenter under de gældende restriktioner i genåbningsperioden i 2020.

Set i lyset af den lave faktiske smitterisiko og effektiviteten af de allerede gældende restriktioner og afstandskrav kan et krav om Coronapas derfor virke som et uproportionelt redskab i en genåbning af fitnesscentre -især når man set på de store økonomiske konsekvenser, som er forbundet hermed, jf. afsnit 2.2.

Indførelsen af Coronapas indebærer dog også en risiko for, at det vil have en contra produktiv effekt på smittespredningen. Med kravet om en bemanded og fast kontrol af Coronapas i fitnesscentrene, har mange fitnesscentre været nødsaget til at reducere åbningstiderne. Det betyder, at flere vil blive "tvunget" til at træne på samme tidspunkter, hvorfor Coronapasset kan få den utilsigtede konsekvens reelt at øge risikoen for smittespredning i stedet for at begrænse den.

2.2. Økonomiske og administrative konsekvenser ved indførelse af Coronapas

Fitnessbranchen har allerede mistet ca. 20% af sine medlemmer efter nedlukningen, og den negative spiral risikerer at blive forstærket med et Coronapas. Siden genåbningen den 6. maj 2021 har fitnesscentrene oplevet en yderligere nedgang i antallet af medlemmer på omkring 6%, ligesom flere påpeger, at det er blevet vanskeligere at tiltrække nye medlemmer. Medlemstabet kan formentlig ikke tilskrives indførelsen af et Coronapas alene, men det fortsatte tab peger dog på, at det er vanskeligt at fastholde og tiltrække medlemmer, hvis det bliver for besværligt eller omstændigt at komme i træningscenteret. Hvis den negative spiral i medlemstab fortsætter, vil det derfor utvivlsomt ramme branchen hårdt økonomisk.

Herudover viser de nuværende erfaringer, at der er store økonomiske såvel som administrative byrder forbundet med indførelsen af Coronapas og i høj grad i forhold til kontrolkravet af Coronapas. Idrætssektoren kan ikke sammenlignes med øvrige brancher som restaurationsbranchen, de liberale erhverv mv., eftersom en stor del af branchen ikke har samme bemanning som øvrige brancher. Der er derfor heller ingen tvivl om, at fitnessbranchen er en af de brancher, hvor indførelsen af Coronapas vil have de største økonomiske og administrative byrder.

Kravet om fast bemanning og fast vedvarende kontrol af Coronapas i privatdrevne idrætsfaciliteter har medført øgede udgifter på knap 5 mio. kr. om ugen for hele fitnessbranchen, og disse udgifter knytter sig alene til stigningen i personale- og serviceudgifter. Det svarer til en årlig omkostning på 120 mio. kr. for hele fitnessbranchen. Herudover kommer de administrative byrder forbundet med håndteringen af Coronapas i form af bl.a. planlægning, vagtplaner, oplæring mv.

Indførelsen af krav om Coronapas for genåbningen af indendørs træningsfaciliteter er således forbundet med store økonomiske omkostninger for branchen, som ikke er dækket af de eksisterende hjælpepakkerne. Disse yderligere omkostninger skal desuden lægges oven i de ekstraomkostninger, branchen allerede har, i forbindelse med krav om øget rengøring, sprittilgængelighed, plastmontre, afskærmning mv.

Omkostninger i et sådant omfang til håndteringen af Coronapasset rammer private idrætsaktører yderligere hårdt, da disse ikke modtager offentlig driftsstøtte som de foreningsdrevne idrætsfaciliteter, og derfor alene kan opnå dækning af merudgifterne gennem en eventuel kontingentforøgelse.

2.3. Sundhedsmæssige konsekvenser – flere risikerer ikke at komme tilbage i de sunde træningsvaner

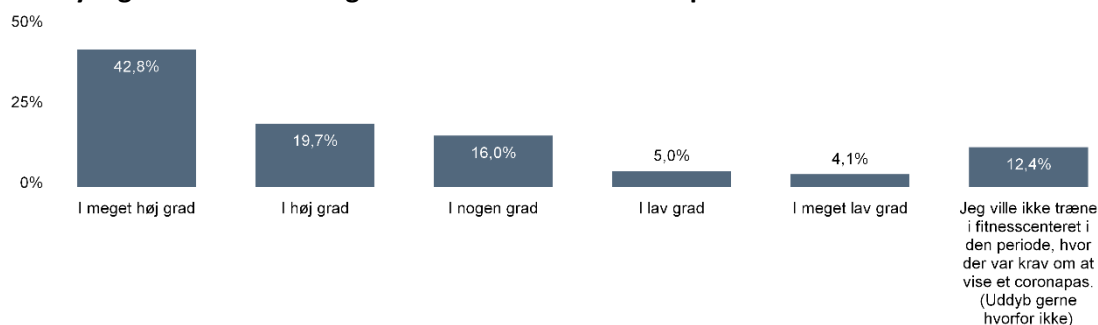
En række nye analyser, som er gennemført på baggrund af den første nedlukning af træningsfaciliteter i Danmark, viser, at nedlukningen har resulteret i øget inaktivitet og

mistrivsel blandt danskerne. Det har altså stor betydning for den generelle sundhed og trivsel, når motionsvaner brydes eller begrænses. Den lange nedlukning af de indendørs træningsfaciliteter – herunder fitnesscentrene – har resulteret i, at hele 38% af den voksne befolkning helt er stoppet med at dyrke motion efter den første nedlukning.

Erfaringerne efter åbningen af de indendørs træningsfaciliteter – herunder fitnesscentrene – den 6. maj, hvor der blev indført krav om Coronapas, viser, at en relativ stor del af brugerne har valgt at sætte deres medlemskab i bero. På tværs af fitnesscentrene opleves således et fald i besøgsaktiviteten siden genåbningen i forhold til en tilsvarende periode sidste år på mellem 10-30%.

Det kan endnu ikke fastslås, at faldet i aktivitet alene kan forklares med indførelsen af et Coronapas, men DFHOs brugerundersøgelse fra marts 2021 indikerer, at Coronapasset kan være en af forklaringerne på, hvorfor brugerne ikke vender tilbage til fitnesscentrene og dermed genoptager motionsvanerne. Brugerundersøgelsen viste nemlig, at mange ville fravælge at komme tilbage i fitnesscentrene med et krav om Coronapas. Hele 37% svarer, at de kun i nogen grad eller slet ikke vil komme tilbage i fitnesscentrene, hvis det kræver et Coronapas. Ca. 62% svarer også, at de i høj eller i meget høj grad vil begynde at træne igen. Dog svarer en række af disse uddybende, at selvom de ville gøre brug af et Coronapas for at træne, vil det føre til, at de vil træne mindre, fordi det bliver for besværligt.

Sandsynlighed for at træne igen ved indførelse af Corona-pas

Observationer

Total

18.152

Fitnesscentrene og øvrige indendørs træningsfaciliteter udgør for en stor del af den voksne befolkning den primære kilde til motion. Det gælder for hele 86% af fitnessbrugerne. Af hensyn til befolkningens generelle sundhed og trivsel er det derfor også vigtigt, at der ikke indføres for mange benspænd, som kan forhindre danskerne i at genoptage deres motionsvaner.

3. Forskelsbehandling af idrætsaktører i ansvar og kontrolkrav med Coronapas

I aftalen fastsættes der forskellige krav til kontrollen af Coronapas alene ud fra om idræt dyrkes i foreningsregi eller privat regi. Foreningsaktører er således alene forpligtet til at gennemføre stikprøvekontroller én gang dagligt, mens private idrætsaktører som fitnesscentrene er forpligtet til at gennemføre en fast og bemanded kontrol af Coronapas.

Dette er en uhensigtsmæssig skelnen mellem idrætsaktører, der ikke tidligere har gjort sig gældende ved fastsættelsen af restriktioner og retningslinjer for idrætslivet, og som hverken kan begrundes med smitterisikohensyn el.lign.

Mange danskere gør i dagligdagen brug af idrætsstilbud i foreningsregi såvel som i privat regi, og det er derfor uhensigtsmæssigt og ulogisk at indføre en unaturlig skelnen mellem, hvilke krav der skal gælde for Coronapas afhængig af, om man dyrker yoga eller anden træning i fitnesscenteret eller i foreningen. Det er derfor vigtigt, at der sker en ensretning af de regler, der gælder – herunder for kontrol af Coronapas – uagtet, om man træner i en forening eller et privatdrevet fitnesscenter. Af aftalen fremgår, at der skal *”ske en ensretning og forsimpling af videreførte retningslinjer og restriktioner på tværs af områderne”*. Det kan derfor undre, at man i den forbindelse så indfører et yderligere ulogisk lag af kompleksitet i reglerne for idrætsaktørerne i kontrolkravene af Coronapas.

Ud over den unaturlige skelnen mellem idrætsaktører i henhold til kontrolkravet, er det yderligere problematisk, at man pålægger idrætsaktørerne og øvrige erhvervsaktører strafansvaret frem for den enkelte borgere, såfremt kravet om Coronapas ikke overholdes. At det strafferetlige ansvar pålægges erhvervsaktørerne i forhold til Coronapas adskiller sig fra en række andre af de indførte Corona-restriktioner, så som påkrav om at bære mundbind mv. Her påhviler ansvaret den enkelte borger, hvilket også bør gøre sig gældende i forhold til Coronapasset, så den enkelte oppebærer bøden, såfremt reglerne ikke overholdes. Ikke mindst fordi man som borger kan fravælge at gøre brug af de tilbud som restaurantbesøg, træning, frisør mv., hvor der kræves fremvisning af Coronapas.

4. Sammenfatning af erfaringer

I lyset af den meget begrænsede smittespredning, som allerede forekom med de hidtidige restriktioner og afstandskrav, samt den manglende dokumentation af Coronapassets effekt på smitterisikoen, så forekommer indførelsen af og ikke mindst det faste kontrolkrav af Coronapasset i fitnessbranchen som absolut uproportionelt og unødigt. Ikke mindst når de nuværende erfaringer viser, at det både er forbundet med store økonomiske og administrative byrder for idrætsaktørerne og indebærer en risiko for at få sundhedsmæssige konsekvenser for danskerne, hvis de af den grund ikke kommer tilbage i motionsvanerne.

5. DFHOs anbefalinger

Fitnesscentrenes brancheorganisation, Dansk Fitness & Helse Organisation (DFHO), glæder sig over, at fitnessbranchen sammen med øvrige indendørs træningsfaciliteter kunne genåbne den 6. maj 2021. Tilsvarende bakker DFHO op om, at der på baggrund af erfaringerne med Coronapasset udarbejdes en plan for udfasning af restriktionerne, så vi i takt med den reducerede smitterisiko og vaccineplanen kan bevæge os i retning af en samfundsmæssig normalisering.

Men på baggrund af den lave smitterisiko forbundet med træningsaktiviteter, de omfattende konsekvenser af indførelse af et krav om Coronapas samt i lyset af den uhensigtsmæssige og ulogiske differentiering mellem idrætsaktører, der er indført i forhold til kontrolkravene, har DFHO følgende anbefalinger til det videre arbejde:

5.1. I forhold til regelforenkling anbefales:

At der – som der er enighed om i aftalen – sker **en ensretning og forenkling af krav og retningslinjer** – herunder for kontrol af Coronapas mellem idrætsaktører i privat regi og foreningsregi, således at der alene gælder krav om stikprøvekontroller af Coronapas for den samlede idrætssektor. Både i forenings- og i privat regi.

5.2. I forhold til udfasning anbefales:

- At krav om Coronapas **udfases hurtigst muligt – og som det første for idrætssektoren** – herunder fitnesscentre – da de økonomiske, administrative og ikke mindst sundhedsmæssige konsekvenser og byrder heraf er væsentlig større end for øvrige brancher. Udfasningen af krav om Coronapas bør påbegyndes primo juni.
- At de øvrige **restriktioner og afstandskrav løbende lempes** i takt med en reduceret smitterisiko og fremdriften i vaccineprogrammet.

5.3. I forhold til ansvaret for kontrol af Coronapas anbefales:

- At **ansvaret for kontrol af Coronapas** ikke som nu pålægges idrætsaktørerne – herunder fitnesscentre, men at det derimod påhviler den enkelte idrætsudøver på samme vis som overholdelsen af øvrige restriktioner såsom mundbind, afstand mv. også påhviler den enkelte på arbejdspladsen eller i familien. Det anbefales således, at idrætsaktørerne ikke ansvarliggøres og dermed heller ikke bærer straffeansvaret, såfremt kravet om Coronapas ikke overholdes.
- At **myndighedskontrollen af borgerne** og overholdelsen af kravet om brug af Coronapas sker ved stikprøver foretaget af politiet samtidig med den stikprøvekontrol, der allerede i dag foretages af politiet af, om idrætsaktørerne overholder alle øvrige restriktioner.
- Hvis ansvaret for kontrol af Coronapas fastholdes som værende idrætsaktørernes, anbefales, at virksomhederne **kompenseres økonomisk** gennem en udvidelse af de midlertidige hjælpepakker for omkostninger, der er forbundet med at efterleve et nyt krav om et Coronapas.